

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLENMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
Érintet nem adatnak vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozat minden garmonsor díja 20 kr.

HÍRDETSÉI DÍJ:
hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.
Kiemelt, díszített s körzettel ellátott hirdetésekért törmérték szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetést a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A nők és a munka.

(Gy. A.) Bizonyos tekintetben meglehetősen ellentétes fogalmak: a nők és a munka.

Társadalmunk bizonyos osztályaiban legalább a nők, vajmi keveset törődnek a munkával. De ez osztályokban jobbra a férfiak is csak ép úgy idegenkednek a munkától, mint a nők.

Maga a természet elég világosan megszabja a nő hatáskörét és megszabja munkája körét is, de az ember igen sokszor eltér a természet rendelkezéseitől, s a mi modern társadalmunk igen sok tekintetben hasonló, egyenest ellenkezik a természetességgel.

A természet a nőt világosan a gyermeknevelés s a háztartás munkájára teremtette, de a társadalom hány nőtől tagadja meg a gyermeknevelés és háztartás munkájának lehetőségét?

Csakhogyan viszont számos nőnek megvan adva e lehetőség, s még sem végzi azt a munkát, a melyre rendeltetve van, s a melyet nála jobban senki sem végezhet el. És ezek a nők épen a magasabb, a miveltebb körökhöz tartoznak.

Bármennyire óhajtunk is hizelegni nőinknek, kénytelenek vagyunk róluk bevallani, hogy legnagyobb részük az édes semmivetés munkáját végzi. — Mert az öltözködés, látogatók fogadását, látogatások tevéseit, színházba járást, zongorázást, olvasást és sétálást — munkának csak nem tekinthetjük.

A statisztikai tudomány még hazánkban sokkal fiatalabb, semhogyan minden kérdésre szolgálhatna adatokkal, s így a magyar nők munkásságát sem ítélni meg hiteles,

statisztikai adatok alapján, de meg vagyok győződve, hogy ha valaha elkészülnek azok az adatok, nem fogják viszonyainkat valami rózsás színben feltüntetni.

Nálunk a nők munkaköre nagyon szűk, miután a társadalom előítéletei számos munkaszakot a nők előtt hozzáférhetetlenné tesznek.

Ha a külföldi állapotokat a magyarországgal összehasonlítjuk, úgy találjuk, hogy a barbárnak hirdetett Oroszország is bizonyos tekintetben előbbre haladt már mint mi.

Oroszországban, Németországban, s Franciaországban számos oly munkakör nyitva áll a nők előtt, melyek még nálunk elzárva. S Anglia és Amerika utolérhetlen magasságban állanak felettünk.

Amerika bizonyos mértékben talán túl is ment már e tekintetben azon a határon, a meddig a nők természetes munkaköre terjedhet, de Anglia megtartotta a határokat, s ezért talán nem lesz érdektelen kissé részletesebben ismertetni az angol nők munkaarányait.

Angliába a megélhetésnek épen 349 módja van s ezek közül csupán 70 életpálya van teljesen elzárva a nők előtt. Ez adatból is látható tehát, hogy Angliában a nők és férfiak egyenjogóságából nem sok hiányzik már.

Anglia és Wales 17,637,164 nője közül mintegy 10 millió a legutóbbi népszámlálásnál semmiféle foglalkozást sem vallott be. De ha e 10 millióból 3 1/2 milliót levonunk, mint 15 éven alóli leánykát, aztán levonunk 4 1/2 milliót, mint férjes nőt, akkor csak két millió 15 éven felüli hajadon nő marad foglalkozás nélkül Angliában.

dott. Csehországi fogságának ideje alatt (pedig öt évig tartott) nem értett senkinek. Mindenütt, egyházi és világi körben, szerették és tisztelték. Önértékét s nemes önbecsülését soha fel nem áldozta helyzetének, sorsának pillanatnyi vagy állandó sikereit. Az a nemes erkölcsi erő, mely a méltatlanságoknak ellent mondott, előre és a főbbfelé törekedett az igazak útján, el nem hagyta soha. Ő, akit lelke teljében áthatott ez erőnek legelevenebb érzése, követelhetett volna-é kevesebbet, mint azt, hogy idegen környezetét őt magát becsével, önértelmével arányos tiszteletben részesítse?

De szöveg már tanulmányairól s kedvteléseiről is.

A szó szorosabb értelmében vett tanulmányokról, természetesen csak abban az időben lehet szó, mikor Rákóczi Ferencz a neuhausi atyák kollégiumába került¹⁾.

Ritka jelenség, hogy már tíz éves korában Ciceró nyelvét teljesen bírta, habár Munkács vára hősi ellenállásának s európai híru védekezésének három egész eszendején át az ugynevezett »humaniorák«-ra kevéske érkezési ideje maradt. Önéletrajza²⁾-ból olvassuk, hogy mindennél vonzalmasabb volt reá nézve a szikla-vár legfejéről szemlélni a hadműveleteket s éjente órákig valóságos gyönyörűséggel megbámulni a suhogó bombák és izzó golyók szikrázó, fényes íveit hős édes anyjának közvetlen közelében. Legélénkebb emlékében él születése 10-ik évfordulójának ünnepe, melyet »fegyverropogás, két zászás bombák pattogása és susterő gránátok zenéje mellett« üttek meg 1686. márczius hó 27-én a munkácsi várban, az ég és föld közé telepített szabadság diadalmas hajlékában.

Szükséges-é kiemelnem, hogy a helyzetek

Hogy különben Angliában aránylag még ily sok nő áll munka nélkül, annak legfőbb magyarázatául szolgál az az általános jólét, melynek az egész ország örvend.

A munkásnők legnagyobb része Angliában nemének megfelelő munkát végez, s csak kis arány foglalkozik férfias munkával.

Igy női bankár csak 5 van, szobrász 16, lókupecz 5, marha kereskedő 25.

Az irodalommal mindinkább több nő foglalkozik Angliában, s már a hírlapirodalom szolgálatában is sok nő van. Így 1871-ben még egyetlen hírlapi reporter sem volt a nők közt, 1881-ben már 15 volt, s e szám azóta csak szaporodott. Mig tulajdonképeni író Angliában jelenleg 133 van.

A betegápolás a nők egyik speciális foglalkozása, Angliában a kórházak betegápoló női több ezerrel felülmúlják a férfi ápolókat, mig nő orvos mintegy 40—50 van Angliában.

A tanító pályán és a színpadon is túlsúlyban vannak a nők. Mig ugyanis 47,836 férfi foglalkozik oktatással, addig 124,000 tanítónő van, s 2197 színészszel 2368 színésznő játszik.

A dolgozó angol nők legnagyobb része mégis háztartási dolgokkal foglalkozik, ami kitűnik abból az adatból, hogy 1 millió 230 ezer 406 női cseléd van. Angliában ugyanis a kissé mivelte és vagyonos családoknál is az asszony cselédet tart, s így annyi cselédre van szükség, hogy Anglia maga nem is tud eleget termelni, s évről-évre szaporodnak az idegen nemzetiségű, különösen német és svéd nőcselédek.

A nők nagy kontingense foglalkozik ruhavarrással is, szám szerint 356,000 nő.

ily rendkívülisége nemcsak költői csillámmal, hanem hősi ingerével is alapító és irányadó hatással volt élénk, tüzes, obszerváló szellemére s később a vakmerőségig, halált megvető bátorságig fokozódó akaraterejére, gyémánttiszt és kemény jellemére. Szentenciózus önéletrajzában bizonyára a munkácsi hős napok emlékezte mondatja vele e jellemző szavakat: »non veni in mundum pacem mittere, sed gladium...«³⁾

A hadviselés iskolájáról, későbbi fényes közpályájának bevezetőjéről szólván, föl kell említenem legelső nyilvános cselekményét, szónoklatát is.

Mikor az 1686. évi hősileg kiállott bombázás megszűnt s ápril hó 28-án Caprara Munkács alóli szégyenkedve elhordta magát: »a tíz éves Rákóczi Ferencz fekete, kócsagtollas, gyémántforgós kalpagban, drágakövektől ragyogó fejedelmi buzogánnyal kezében, paripára ülve a vártéren hadi szemlét tartott s lelkes beszédet intézván a vitézekhez »igaz hűségüket« szépen megköszönte.

»Isten soha se adjon jobb gyermeket anyának«, így emlékezik a boldogság tularadt érzelmében, pár rövid szóval, a legboldogabb édes anyja fenti jelenet megemlékezéséről; s mi ismételnék Zrinyi Ilona naplójának ama fonséges sorát az anyát a »haza« értelmében véve.

Első tanulmánya volt tehát, hogyan kell halált megvető bátorsággal s gyermekléttére férfias kitűréssel harcolni a megrohant és lelkesülni a megvédett szabadságért. Mert hiszen akkor, mint a kis Rákóczi Ferencz édes anyjának 1686. évi névünnepe oly benső érzéssel és öntudatos mélységgel szavalta: »egy Munkács várába szorult a szabadság.«

S Most Mars mezejéről kisérjük el őt a Múzsák csarnokába. (Folyt. köv.)

³⁾ Nem béke de a harc kedvéért jöttem a világra.

TÁRCSA.

II. Rákóczi Ferencz ifjuságáról.

Irta: Dongó Gy. Géza.

V.

Tűzben tisztul az arany a — polyva megég! Ifju hősünk erőteljes képviselője lett a küzdelmekben megedzett, az üldözések közt kifejlett magyar, hazafias és fonséges jellemnek.

Az üldözések és küzdelmek alatt a neuhausi évek próbáját értem, mikor »a hős lelke a pokolra leszállt, hogy ott a Sátánnal megbirkózzék«¹⁾.

Csak egy jellemző eset fölemlítésére szorítkozom.

A jezsuita-atyák, fensőbb parancsszóra, II. Rákóczi Ferenczet »gróf«-nak és nem »fejedelem«-nek szólíták. Az »illustrissime Comes« és »Domine Comes«-féle czimezgetések járták. A Rákóczi vére, családja multjára s így a »fejedelemi« titulusra is méltán büszke 10 éves gyermek sértett önértékkel ilyformán utasítá tisztességre nevelő pátereit: »... miért czimezgetnek önök engem »gróf ur«-nak? Jegyezzék meg maguknak, hogy én »fejedelem« vagyok s engem grófok szolgálták!«²⁾

Csak sást nevelnek a sasok. Zrinyi Ilona iskolája diadalmaskodott a neuhausi kollégium fölött.

Egyébiránt nyájas és udvarias igyekezett lenni környezetéhez. Egyik neuhausi jezsuita-páter tudósítása szerint is, hódító nyájassága, ellenállhatatlan szeretetreméltósága mindenkit elraga-

¹⁾ Carlyle szavai.

²⁾ Udvarnokai és apródjai grófok és bárók voltak.

³⁾ Erről a VI. cikkben.

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva

S Anglia közérkölciségére kedvező világot vet, hogy igen kevesen üzik női közül azt a titkos foglalkozást, a melyet fájdalom, Magyarországnak, s különösen a fővárosnak számos szép leánya üz.

A megyei gyülesteremből.

A megyebizottsági rendes tavaszi közgyűlés f. hó 9-én és az azt követő napokon tartott meg főispán ömeltósága elnöklete alatt. A főispáni székben üdvözlő meleg szavak intették a szokatlanul nagy számmal megjelent megyebizottsági tagokhoz, kiemelésével annak: hogy a jó adminisztráció egyik követelménye a községek közmunka erejének okszerű felhasználása lévén, a megye kormánya mindent el fog követni annak a közérdekek javára szolgáló realizálására, ennél fogva úgy ennek specialiter, mint általában magának a községi háztartásnak szigorubb ellenőrzése is kell, hogy jövőre behatóbb figyelembe részesüljön s általa a tömérdek adóügyi hiányok s egyéb visszaélések orvosoltassanak. E munka-programm sikere azonban csak akkor lesz elérve, ha az a megyebizottsági tagok buzgalmaiban kellő támaszt nyerend.

A lelkesen megéljenzett főispáni szavak után, a megye főjegyzője ősi szokás szerint megüdvözlővén ömeltóságát, a gyűlés kezdetét vette, melynek tárgyai közül elsőnek a Kossuth G. halála által megüresedett főszámvevői állás betöltése vétetett. E tisztségre két pályázó, nevezetesen Dongó Géza alszámvevő s Reviczky Ágoston nyugalmazott jószágigazgató jelentkezett s miután a Reviczky-párt részéről huszan szavazást kértek, az urnánál kellett eldőlni az alkotmányos küzdelemnek.

A nyilvánosan megejtett összeszámítás eredménye szerint Dongó Géza kapott 149, Reviczky Ágoston 136 szavazatot e szerint Dongó Géza 13 szótöbbséggel főszámvevőnek választott.

Ekként megüresedvén az alszámvevői állomás, annak betöltésére a kijelölt választmány a jelentkezők közül Füzesséry Ödön joggyakornok tb. aljegyzőt, Semsey Sándort és Dunka Gedeon irnokot jelölte ki; a szavazás ujjalag elrendeltetett. A kihirdetett eredmény szerint Semsey Sándor kapott 134, Füzesséry Ödön 76 szavazatot, így Semsey Sándor 58 szavazat többséggel megválasztott.

A választások befejezése után főispán ö miltósága Géczy István homonnai gyakorló ügyvédet tb. tisztí alügyészé, Thuránszky László joggyakornokot pedig tb. aljegyzővé kinevezte, kik a hivatalos esküt a megválasztottakkal együtt a közgyűlés előtt nyomban le is tették.

Ezek megtörténte után a közgyűlés folytatása a következő napra halasztatott, melynek lefolyásáról s határozatairól továbbá az alispáni fél éves jelentésről lapunk jövő száma hoz kimerítő tudósítást.

Karczolat „Zemplén“-ről.

A minap egy oly helységben fordultam meg, a mely ezelőtt egy szomszéd vármegyéhez tartozott és csak az 1881. évi 63. t. cikk által a mi megyénkbe lett bekebelezve. Itten abban a szerencsében részesültem, hogy a helység képviselőtestületi gyűlésére mint vendég meghívtam. A jó levele köröztetett meghívóban ki volt jelentve, hogy a t. kupaktanácsnak két igen fontos és életbevágó ügyről kellend tanácskoznia.

A község t. atyái teljes számmal egybegyűlvén, élénk beszélgetés közt kíváncsi ábrázatokkal várták a tanácskozás megnyitását. Végre megszólalt az elnöki csengetyű, azaz hogy bíró uram a notárius érczupakos pipájának elhavadt tartalmát az asztal végére kiütögetvén, az ezüst kupakból minden egyes ütésnél csengő hangokat csalt ki, melyekre az egybegyűltek beszélő organumai tiszteletteljesen lezárdtak és a gyűlés ipso facto megnyitott.

Erre az előadó (körjegyző) ünnepélyesen felolvasott két felsőbb rendeletet, melyeknek egyike arról szólt, hogy minden községben egy jégverem létesítsék, a másika meg arról, hogy minden község egy tűzfecskendőt s egyéb tűzoltó eszközöket szerezzen be. A felolvasás végeztével — conticuere omnes intentique ora tenebant.

Az előadó e silentiumot arra használta fel, hogy a t. atyákat egy nagyszabású beszéddel a felolvasott rendeletek készséges végrehajtására buzdítsa. Azonban minden ékesszólása daczára borsót hányt a falra, mert a t. atyák egymásután neki bátorodva kereken kijelentették, hogy ők bizony polgártársaikra új terheket nem háríthatnak, mert a község szegény, a jégverem felállítására s a tűzoltó szerek beszerzése pedig igen sok pénzbe kerül. Miután pedig a „sok pénz“ falusi embereknél tudvalevőleg „sok beszéddel“ is jár, azért itt sem akart vége-hossza lenni a

sok peroratióknak, s utóljára az egész tárgyalásnak az lett a finaléja, hogy a gyűlés jegyzőkönyvét, melyet a tollvivő a sok drasticus beszéd tartama alatt már elkészített, a falu atyái közül senki sem akarta aláírni.

A tollvivő, látván, hogy hiába tette fel a jegyzőkönyvet, látszólag nemes haragra gyult, s iratait az óriási B. tabella lapjai közé kezdte bosszusan rakosgatni; azután a könyvszörnyeteget megegyeszer heves tempóval felnyitá, hogy annak pappendeklis tabláit egy rettenetes csapással újra összehozza. A borzasztó összecsapás már-már bekövetkezendő vala, midőn egyszerre egy nem várt intermezzo a fenyegető katasztrófának kedvező fordulatot adott.

Ugyan mi történhetett? kérdezni fogja a nyájas olvasó. Semmi különös, csekélység az egész! Egy jó uri barátom, ugyanaz, a ki szíves volt engem a gyűlésbe meghívni, a falu atyáihoz imigyen szólt: „Ugyan t. képviselők, irjátok már alá azt a protokollumot, hiszen az egész csak — Zemplén!“ — S ime e szavakra, mint valami varázsütésre, az egész testület nem ment, de a szó-szoros értelmében rohant a tollvivő asztalához s a gyűlés jegyzőkönyvét aláírta, azaz hogy a szokásos keresztvonásokat meghuzta, minek folytán a gyűlés, rebus bene gestis, a maga rendje szerint szétoszlott.

Kijövén a község házából, meglepetve néztem kajánul mosolygó uri barátomra s a mint vendégszerető házában asztalhoz ültünk, azt a kérdést kockáztattam, hogy hát tulajdonképen mit jelentenek a községi gyűlésben mondott s oly varázserővel bíró, de előttem talányzerű szavai?

— Hm, volt a válasz, ha épen tudni akard, megmondom, habár tudom, hogy válaszom neked, a ki mindenért lelkesülsz, a mi zemplén megyei, kellemetlen lesz.

— Csak ki vele! mondom.

— Tudd meg tehát kedves barátom, hogy mi ezelőtt egy oly vármegyéhez tartoztunk, a melyben a lehető legnagyobb rend és pontosság uralkodott, valamint most is uralkodik; a mi egyszer felülről meghagyatott, annak okvetlenül meg kellett történnie, ha mindjárt török-szakad is. Ellenben a körülöttünk fekvő zemplénmegyei helységekből, melyeknek tőszomszédjai voltunk, e tekintetben nem úgy állott a dolog; legalább mi azt tapasztaltuk, hogy ezekben a felsőbb rendeletek végrehajtását még többnyire el lehetett halasztani akár — ad graecas calendás. Ime ez az oka annak, hogy minálunk minden oly hatósági rendelet, melyeknek teljesítését hosszú időkre elhalasztani lehetett, köznyelven zempléni rendeletnek vagy röviden „Zemplénnek“ nevezték, sőt neveznek most is. Ebből már értheted, hogy a mai gyűlésen miért irták alá a falu atyái oly készségesen a protokollumot, midőn azzal biztattam őket, hogy az egész csak „Zemplén“? tudnillik azt tétélezték fel, hogy a kérdéses rendeletek egyhamar nem fognak végrehajtatni.

— Ez utóbbit ugyan értem, jegyzém meg barátom szavaira, de azt sehogy se tudom érteni, hogy mikép állíthatod úgy általában egész Zemplénmegyről, hogy itten a felsőbb rendeletek nem teljesíttetnek. Ismerem én már e megyének minden zege-zugát, éppen olyan jól ismerem az általad sine-fine magasztalt szomszéd vármegyét is, ismerem ezen kívül még egy pár más vármegyét is, és mindezeket ismerem annyira, hogy azoknak közigazgatási viszonyairól is mondhatok általános ítéletet; és mégis, úgy vagyok meggyőződve, hogy Zemplénmegye közigazgatási tekintetben épen nem áll a többi megyék mögött, sőt ezeket sok tekintetben még fölül is mulja. Ne vedd tekintetbe kizárólag csak a szomszéd felvidéki helységeket, hanem tekint tovább az orrodnál; menj le a megye déli részébe, vizsgál meg az ottani állapotokat, vedd szemügyre az ottani virágzó városokat és szebbnél szebb falvakat, és meglátod, hogy itt bizony akár közigazgatási, akár közoktatási. akár bármily más tekintetben mindenütt példás rend és pontosság uralkodik, bizonyosságul annak, hogy itt a hatósági rendeletek pontosan végrehajthatnak.

— Éppen ez a bökkenő, — vágott vissza ellenfelem, hogy Zemplénmegyében a közéletben mindig igen éles különbség tétetik a alvidék közt, és hogy ezen megkülönböztetés még a közigazgatás terén is vehető észre. Mig ugyan is az alvidéken, mint mondad, példás rend és pontosság uralkodik*) s a felsőbb rendeletek szigoruan végrehajthatnak, addig az obscurusnak tartott felvidék legtöbb helységeiben a felsőbb rendeletek intézkedései csak írott malaszt gyanánt figurálnak; mig az alvidék a hatóságok kiváló gondozása tárgyát képezi, addig a felvidék, melyhez most ez a helység is tartozik, csak felületes gondozásban részesül s a várme-

*) Bocssáson meg a ciklikirő, de e részben nem vagyunk vele egy véleményen. Először „megkülönböztetés“ itt nem létezik s másodsor a felsőbb rendeletek szigorú végrehajtása sincs bizonyos terümenhez kötve. Adatokkal tudnánk bizonyítani, hogy a felsőbb rendeletek végrehajtása szokszor pontosabban eszközöltetik a megye felvidékén, mint lenn. A buzgalom és erély individuális tulajdon s a közkormányzatnak csak szerencséje ha elvétele ily kötelességérző organumokra akad. Szerk.

gyének ugyszólván csak élettelen geo — vagy ethnographiai halmazául tekintetik. Lásd, a szomszéd vármegyében, melyhez előbb tartoztunk, nem volt és nincs az így; amott közigazgatási tekintetben nem ismernek al- és felvidéket, amott épen oly figyelemben és gondozásban részesül a legutolsó helység, mint a legvirágzóbb város. Hogy messze ne menjünk, vedd példa gyanánt ezt a nyomorult helységet. Midőn a szomszéd vármegyéhez tartoztunk, volt jó közlekedési utunk, volt kötelességét teljesítendő előjáróságunk és mezei rendőrségünk, volt pontos adófizetés, rendes iskoláztatás és sok más; most pedig mióta Zemplénhez tartozunk, azt tapasztaljuk, hogy a régi rend oszló félben van és hogy községi állapotaink rosszabbra fordulnak. És miért? Azért, mert most a már régóta Zemplénhez tartozó szomszéd helységek példáját követve, minden hatósági intézkedés végrehajtását ad graecas calendás halasztjuk, úgy lévén meggyőződve, hogy itten, ezen felvidéki helyen senki sem fog komolyan utána nézni a dolognak. —

Megkísérlettem ugyan barátom eme okoskodásait megreplikálni, hivatkozván első sorban az egyes, kivált felvidéki közigazgatási járásoknak nagy kiterjedésére, mely a rendes igazgatást fölföltte megnehezíti, és majdnem lehetetlenné teszi, hogy a hatóságok minden egyes helységre a kellő felügyeletet gyakorolják: mindamellett önmagamam mégis egyben igazat adtam barátomnak, tudnillik abban, hogy megyénkben a felvidék szellemi és anyagi emelésére csakugyan nagyon kevés figyelem fordítatik az illető hatóságok részéről. Ezt gondolva, elhatároztam a mai társalgást a „Zemplénbe“ legközelebb irandó Karczolatban nyilvánosságra hozni; ime itt van, hadd okuljon beöle, a ki akar!

Karczoló.

Levelezés.

Homonna, 1885. április hó 5.

A kegyelet és hála családi ünnepét ülte április 7-én gróf Andrassy Manó és Géza zempléni uradalmának tisztikara, urok csikszentkirályi és krasznahorkai Andrassy Manó gróf ö méltósága 64-ik születés napja évfordulója alkalmából.

Ez év elején Spillenber József uradalmi ügyvéd kezdeményezésére az uradalmi tiszték a gróf arczképét Koller budapesti arczképfestő által elkészítettvén, annak ünnepélyes leplezésére a vécei központi irodában április 7-ike tűzetett ki.

Kiemelendőnek tartom, miszerint igen érdekessé tette az ünnepélyességet az ünnepelt fiának Géza grófnak váratlanul történt megjelenése és részvétele.

Az ünnepély a parnói kegyuri templomban d. e. 9 órakor „Te Deum“-mal vette kezdetét. Megjelentek az összes tiszték, nevezetesen: Hoyos Sándor gróf pénztárnok, Széll Boldizsár felügyelő, Spillenber József uradalmi ügyvéd, Rosznáky Ágoston parnói-, Oravecz Sándor kincsesi-, Nyese József vécei-, Benedek Dénes hoóri-, Gundelfinger Arisztid vásárhelyi és Tivadar György nagy-kemencei számtartók. Hondlik János tussai és Nagy Pál tussa-ujfalui ispánok, Kellerman műkertész, Hanik erdész, Juhász, Károlyi Szolyár és Svablik irnokok; és a 7 gazdaság cselédségének képviselőiben 2—2 legidősebb legszorgalmasab érdemes cseléd. Jelen voltak szintén báró Fischer Gusztáv, Sárkány gálszécsi és Elek Sándor tussai ref. lelkesz urak, Nemthy József gálszécsi szolgabíró, dr. Obláth Mór orvos, Balogh Béla gálszécsi- és Benyovszky vécei jegyző urak.

A „Te Deum“ után Fodor Sándor plebános ur az egész társaságot vendégszerető házában meghíván, onnét 11 óra tájban mindannyian Vécsére a tulajdonképeni ünnepély színhelyére mentünk a hová Szentlélek Géza nagymihályi- és Kaposy Menyhért vásárhelyi plebános urak, Fesztory vécei- és Farkas vásárhelyi gk. lelkesz is megérkeztek.

A központi irodában felfüggesztett és leborított arczkép előtt egy órakor Széll felügyelő ur meghatottságtól remegő hangon gyendélkedése miatt az összejövetel célját röviden előadván, Fodor Sándor főtisztelendő urat az emlékbeszéd megtartására felkérte. Ki is szokott szónoki emelkedett lelkesültséggel fejtegetvén a gazdatisztéknek a mult és jelenbeni állásaik párhuzamát kenyéradó uraikkal szemben, kimutatta, hogy egy emberiesen érző, alattvalóinak jóllétét szíven viselő kenyéradó iránt alattvalóinak szeretete és halája mire képes, miként azt jelen esetben is az eredmény mutatja. A mint lehullt a lepel, a jelen voltak szünni nem akaró éljenzése között kezdetét vette a valóban megható jelenete az ünnepélynek, mikor Széll felügyelő ur a nap emlékére a cselédség képviselői közt személynként 10—10 forintot osztott ki, miután Rosznáky számtartó röviden az érdemre való hivatkozással méltóságos urok iránti hűségre és szeretetre buzdította őket.

Két órakor a felügyelő ur vendégszeretetében részesíté az egybegyűltek. Géza gróf meg-

Folytatás a mellékletben.

jelenésével, kit a jelen voltak megérdemelt kitüntető rokonszenvvel fogadtak, a kegyelet ünnepeinek fényét nagyban emelte. Mondanunk sem kell, hogy a felköszöntések sora a negyedik fogásnál kezdetét vévén Spillenbergről József, Fodor Sándor, Szentléleki Géza, Nemthy József, Elek Sándor, és Farkas urak felköszöntőiben az ünnepeket és kedves családját a jó kivánságok és áldások egész áradatában részesültek.

Az ünnepély, miután a fiatal gróf 4 órakor bucsut vett, csak késő este ért véget.

Rosznáky Gyula.

Különfélék.

(Közgyűlés.) A megyei gazdasági egyesület f. hó 8-án tartotta meg közgyűlését a megyeház nagy termében, mintegy 200 tagnak részvétele mellett. A megye notabilitásai s előkelőségei ezek között szép számmal voltak képviselve. Ott láttuk gróf Andrássy Manó elnökön kívül Molnár István főispánt, gróf Sztáray Antalt, gr. Andrássy Géza, br. Balassa István, Mailath József, Lónyay Ödön stb. urakat, többeket képviselőink közül, s egyáltalán a megye előkelő birtokosainak nagy részét, ugyiszintén a kisebb gazdaosztály kiválóbbjait. Az elnöki tisztet gróf Andrássy Manó személyesen vezette, kit ez alkalomból Viczmány Ödön udvozolt az egyesület nevében úgy is mint ünnepeket jubileumát, mert éppen 25 éve annak, hogy Zemlénmegye gazdasági egyesületének elnökségét a nemes gróf viseli. A közgyűlés, hálóját s elismerését az elnök iránt érdemeivel szemben, jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta. Ezután a közgyűlésre kitűzött ügyek nyertek elintéztést; és pedig: elfogadták a hitelszövetkezeti alapszabályokat, elhatározták a terebesi országos lóvásár, a közös csikólegelő létesítését, az egyesület képviselőit az országos kiállításon. Elhatározták továbbá egy mérészeti szakosztály megalakítását, a dohány termelés ügyben felirat intézését, meggátolni filloxeramentes amerikai szőlőknek a Hegyaljára való behozatalát, szőlő-hegyrendőri szabályzat kidolgozását, a borhamisítás megállítását s végül felkérni határozta a miniszteriumot a boralkuszdíjak szabályozására javaslatot tenni. A gazdasági kitérő beérkezett hat pályamű közül egységes felevél meg a kiválmalmaknak, a díjat egynek sem ítélték oda.

(Választókerületünk) országgyűlési képviselője: Molnár Viktor a megyei közgyűlés folyamata alatt körünkben időzött. A bizottsági közgyűlésen előfordult fontos ügyek szőlítették őt hozzánk s ezek között különösen az itteni gymnázium ügye, melynek 8 osztályra való emelése legégetőbb kérdéseink egyikét képezi ez idő szerint. Képviselőnk ez ügyben behatóan értekezett itt a kegyesrendiek főnökével s miután a helyiség kérdésének nehézségein tustestek, azon reményének adott kifejezést: hogy e fontos, S.-a.-Uj hely felvirágzására lényegesen befolyó kulturális ügy, egy, legfeljebb két év alatt kívánt megoldást nyerni. Mi, a város, illetve a megye nevében előre is köszönetünket fejezzük ki a t. képviselő urnak nemes buzgalmaért, melyel e közművelődési kérdés megoldásában fáradozik s kívánjuk, hogy törekvéseit siker koronázza, melyel magának bizonyára a legmaradandóbb emlékoszlópot állítja fel.

(A helybeli dalárda) műkedvelői előadással egybekötött dalestélyt a múlt szerdán, a kedvezőtlen, esős idő daczára is szép számú intelligens közönség, melynek tekintélyes részét a gazdasági, és a megyei közgyűlésre besereglett vidékiek képezték, nézte végig. A dalárda által előadott darabokat a hallgatóság tetszéssel fogadta, megtapsolta s a tagokat többször zajosan hívta ki. A műkedvelők által előadott vigjáték is több derült percet szerzett a közönségnek, bár ez a darab elkezdésénél történt késedelem miatt már-már túrelmét vesztette, s ez volt oka hogy többen, mielőtt az estély programja teljesen lebonyolódott volna, eltávoztak a színházból. A műkedvelők több-kevesebb szerencsével, helyt állottak s ha nem jegyezhetjük is fel az előadásról a legjobbat: oka az, mert a szerepkört műkedvelőknél elegendes nagyobb iskola s képezés nélkül meghatározni nem könnyű dolog, ezen megállapítás hiányában aztán a beosztás gyakran az előadás és a műélvezet rovására üthet ki. A működő tagok sok tapsot s Chyzer Irma és Hunyor Anna kisasszonyok gyönyörű virágcsokrokat kaptak, s ezek között kettőt a dalárdától köszönet jeléül, hogy közöttük közreműködni szívesek voltak. Tetésben részesült Virágh József ur szavalata is. Szavaló Jókai „Munkácsi rab“ című költeményét hatásosan adta elő. A bruttó-bevétel — mint halljuk — mintegy 250 forint. Ez alkalomból nem mulaszthatjuk el fölemlíteni, hogy miután kilátásunk van rá, hogy rövid időn Krencsányi színtársulat érkezik körünkbe: a színpadi készuléket s általában véve a színházat nem ártana egy kissé rendbe szedni. A színpadi kellek meg vannak rongálva, ez volt oka — mint meg-

győződünk róla — annak is, hogy a műkedvelői előadás megkezdése oly bosszantó lassúsággal járt. A közönség is panaszkodott: a páholyajtók nagyon mizerabilis állapotban vannak, egyik kifelé, másik befelé, harmadik meg sem nyílik. Mindezeknek kijavítását ajánljuk a képviselő-testület figyelmébe.

(A megyei háziipar terjesztő egyesület) és S.-a.-Ujhely város lelkes hölgyei közbenjárása folytán az ezelőtt hat évvel felállított női háziipar tanoda közelebb fényes bizonyítékot adott életképességéről; ugyanis az országos kiállításra küldendő tárgyakat múlt hó 19-én a megyeház kistermében közszemlére tette ki. A kellő csinnal és izlésteljes változatossággal kiállított női munkák a szemlélőre kellemes hatást gyakoroltak. A kézi munkák közül kiemeljük a következőket: Balogh Gizellától fehér selyem gyermek felöltő; Bánkövy Bertától pointlace zsebkendő és kék plüsch arannyal himzett kerevet párna; Boldizsár Erzsébettől himzett halórekli; Föti Annától horgolt gallér és kézelő; Gotvalt Klementintől gyermekrekli, fejkötő és fehér gyermek ruha; Jordán Máriától kötött gyermek ruha; Kossuth Ilonától színes himzésű kék bársony selyem gyermek ruha; Krafcsik Ilonától horgolt gyermek takaró; Komendovits Máriától pointlace csipke; Kraliczky Máriától horgolt fejkötő és rekli; Mandula Máriától bölcsőpaplan, lepedő és párnahaj velencei himzéssel; Nickl Annától fésülködő köpeny és pointlace zsebkendő; Olchváry Annától himzett zsebkendő; Petrik Gizellától himzett ing; Tokár Ilonától pointlace zsebkendő, stb. A meg szemlélt tárgyakból meggyőződünk, hogy női háziipar tanodánk vezetése ügyes és szakkavatott kezekbe van letéve s hogy Thuránszky Irma tanító a benne helyezett bizalomnak minden tekintetben dicseretre méltóan megfelelt.

(A kivándorlási mánia) leltésére szolgáló következő sorokat vettük Zemlénmegye egyik Amerikában élő szülöttjétől: „Duryen, márczius 25. 1885. Tisztelt szerkesztő ur. A kivándorlók statisztikáját ha figyelmesen átnézzük, meggyőződhetünk, hogy minden megyéből átlag a múlt évihez képest csökkent a kivándorlás, csak Zemlénből mondhatni tudul ide a nép. Eleinte csupán a felsőbb vidékiek u. m. a homonnai, sztrópkói, varannói, de most már a bodrogközi, hegyaljai, s leginkább a nagymihályi és galszécsi kerületbeliek tödülnek az annyira elhiresztelt Eldorádóba. És ez igen sajnos jelenség, de sajnosab az, hogy a jólét és gazdagság után vagyó kivándorló, mihelyt hajóját elhagyja, legott kijózanodik a kivándorlás mámorából; mert nem hogy megelhetésére szükséges munkát nem kap, de még felül rá az ide valók és régiek kivándorlótól valósággal üdöztetik. Egy pár év alatt is nagyot fordult a világ kereké, s Amerika sem az többé ami volt; még a kitartó küzdéshez szokott benszülőttek is alig tudnak munkához jutni, annál kevésbé az idegenek, a kik fölött napról-napra mindinkább elborul az ég. A munkaadók minduntalan összebb vonják vitorláikat s ezzel a munkásokat strikolásra kényszerítik, ugyannyira, hogy mostani időben, biztosan mondhatni: miszerint az amerikai munkásoknak 1/4 része strikol, 1/4 része pedig munka hiányában valóságos kegyelem kenyérré szorul. Mindebből láthatja szerkesztő ur, hogy mily arkádiai állapot várja itt a kivándorlót, s becses lapja a részben is üdvös missziót teljesít, ha a kivándorlás nyomorait koronként feltárva, a szegény népet visszartartani igyekszik a kivándorlástól, mely most már valóban legtöbbnyire gyászos véget érő kalandos vállalatá fajult. Honfiumi üdvözlettel: Ujfalussy Ödön.“

(Derék mozdonyvezető.) Szalai József hosszú, lázi lakos, különben s.-a.-ujhelyi gyári munkás, az ünnepek előtt testvére látogatása végett V.-Ardóra járván, onnét ünnepek szombatján hazafelé indult s mint afféle „vasuti munkásnak“ — a pályaezők megengedték, hogy a pályavonalon haladhasson Ujhely felé. Ámde Szalai József mód nélkül kibőjtölte magát a nagy-héten, mindenek daczára olyan jól esett neki az ardói sligovicza, mint akár Ferke cigánynak az Ur asztalánál a „sentelt bor“, és mivel hogy jól esett, jól is lakott véle s midőn utra kélt, meglehetősen pityókos állapotban vala, ugyannyira, hogy midőn már az Ujhelyhez legközelebb eső őrházhoz ért, tánczolni kezdett vele a világ s eszméletlenül zuhant a vágányok közzé. Estve felé volt már az idő s a 61 számú teher-vonat éppen Patak felé indult, midőn ez történt. A mozdonyvezető észrevévé, hogy a vasuti töltésen fekvő alak az adott jelekre sem mozdul, a mint a vonatot sikerült meglátnia, bátor elszántsággal ugrott le s előre futva, Szalai Józsefet a vágányok közül kivonszolta, s elhelyezvén egy kocsiba, beszállította Patakra, hol a biztos halál torkában volt ember a hatóságok átadatott. Ez esetből Szalai József azt a tanulságot meritheti, hogy vagy nem bőjtöl többet, vagy ha bőjtöl — békét hagy a pálinkának. A derék mozdonyvezető előtt pedig mindig kalapot emelhet.

(Eljegyzés.) Somogyi Gyula árvaszéki iratárnok ma egy hete jegyezte el Hidegkői Rózsa kisasszonyt, Hidegkői János szép leányát.

(Áthelyezés.) Wurda Józsefet, az itteni vasuti gyártelep sok szakismerettel bíró főmérnökét sajnálatunkra az igazgatóság Budapestre helyezte át. Wurda ur a vasut megnyitától folytonosan az itteni gyártelepnél működött és nagy részben buzgalommal párosult szakértelmének köszönhető, hogy a gyár oly rövid idő alatt a kívánt niveaura emelkedett. Mondják, hogy áthelyezése bizonyos intrigua folytán következett be, mely régóta üzi itt játékait a magyar elemnek még a gyármunkások körében is annyiszor felpanaszolt háttérbe tolásával. Ezt az abnormis állapotot végre is meg kell itt szüntetni, mely míg egyrészt mélyen sérti a magyarság közérzetét, másrészt magának a vasutársaság üzleti érdekeinek sem válhatik valami nagy előnyére.

(Jubileum.) Kostein Ferencz kassai kir. törvényszéki fogház felügyelő, ki első honosította meg az itteni fogházban a rabmunkát s mint ilyen kiváló érdemeket szerzett, — f. hó 1-én tartotta Kassán szolgálati idejének 40 éves jubileumát.

(A lótenyésztők figyelmébe.) A m. kir. 5 honvéd huszárezred lóállományának kiegészítése céljából ezen ezred pótlólovak bizottsága által folyó évi április hó 19-én Töke-Terebesen a község házában, 21-én S.-a.-Ujhelyben a honvéd laktnyában pótlólovak fognak vásároltatni. A lovaknak tökéletesen egészségeseknek, jól tápláltaknak és teljesen hibátlanoknak kell lenni, magasságuk 155—166 centimeter, koruk 5 és 8 év körül legyen; lovak melyek ezen követelményeknek meg nem felelnek, nem fognak bevetetni. Az ár a ló minőségéhez képest, alku szerint 200 egész 300 forintig állapittatik meg, mely vételár a lólevél bemutatása után a helyszínen fog kifizetett. Felhivatnak a lótenyésztők és lótulajdonosok, hogy miután ezen pótlólovasznál lovaikat sokkal jobban értékesíthetik mint bármely más alkalommal, annalfogva eladó lovaiknak minél tömegesebb előállítására, saját érdekében törekedjenek.

(A sötétség országa.) Melyik volna ez, ha nem Ujhely — éjnek idején? Hát bizony skandalózus nálunk a világítás. Arról nem szólnok, hogy hány lámpa van föállítva, amennyi van, annyi van: ebben már meg kell nyugodnunk; hanem hogy a lámpák oly infamiter kitévnyul pislognak, ezt már nem nézhetjük b e h u n y t s z e m e l. De sokszor még ezzel a hitvány világítással is „spárol“ a tisztelt lámpagyújtogató. Egy némely utcába nyolcz óra előtt, pedig hét után mindjárt sötét van, a Herkópáternak sem gyujtja meg a lámpákat, jó, hogy ha még akkor is megteszi. De olyan utca is van, meg is nevezhetjük, a Papsor ez, melynek kellő közepén a lámpaoszlop fenekestől fel van fordulva — minek is állana? parádénak, vagy hogy valaki, magát rá — felkösse? Több világosságot azért, hogy jobban lehessen látni a — sötétben.

(Az iparostanonczok) iskoláztatására vonatkozólag egy helybeli iparos hosszabb cikket küldött be hozzánk, melyet, mint különben is későn érkezett, egész terjedelmében nem adhatunk, csakis a tulajdonképeni lényegét mondjuk el röviden, Czikkiró azon kezd, hogy az iparosoknak legnagyobb része csak most veszi észre az új ipartörvénynek a tanonczok iskoláztatására vonatkozó szigorát, most, a midőn a mulasztott órákért kiszabott pénzbírságokat az iparhatóság kérlehetlenül hajtja befelé. Egyebbiránt cikkiró ezért nem jadjul fel, sőt az iparhatóságnak e részbeni tevékenységét elismeréssel látja; azonban a bírságolást illetőleg némi módosításokat vélné jónak. Elmondja ugyanis: hogy a törvénynek ez iránybani szigorja az iparosoztatynak azt a részét sújtja, mely a törvény intézkedését tart karokkal fogadta. Mert a számbavehetőbb iparosok mind jaratják tanonczkaikat iskolába; ellenben igen sokan elvonják s az iparhatóság előtt tanonczkaik nevét elhallgatják, az ilyenek nagyon természetesen, nem bírsághatók s így a törvény szigorát nem is érezhetik. Czikkiró szükségesnek látná, hogy az ilyen iparosokkal szemben az iparhatóság a legszigorubb eljárást követné. Felszólal ezután a bírságok behajtásának, illetve kivetésének „mikéntje“ ellen; mert itt a tanonczok által mulasztott órák, ha a mester igazolja, — betegség esetén kívül — tekintetbe nem veszik. „Mi volna hát jobb? ugymond: A mulasztott órák igazolásától felmenteni az iparosokat, vagy pedig a tanonczok által mulasztott órákat az iskola választmánya előtt is, az iparhatóság előtt is igazolni? Sokszor megtörténik — mondja tovább — hogy az iparos tanonczát elküldi az iskolába s az elköborol másfelé, miről az iparos mit sem tud s a bírság, nagyon természetesen, az ilyen mulasztott óráért [is az ónyakába zudul. Mindezekből kifolyólag igen kívánatosnak tartja cikkező az iparskola ügykezelésének gyökeres módosítását. Mi pedig azt tartjuk kívánatosnak, hogy értelmesebb iparosaink e tárgyhöz szóljanak hozzá; lapunkban az eszmecserének szívesen nyitunk tért.

(Gyermek műkedvelők.) Varannóról írják lapunknak: F. hó 7-én Varannón, a tanítói kar által rendezett jótékonycélú gyermek színelőadás

jelenésével, kit a jelen voltak megérdemelt kitüntető rokonszenvvel fogadtak, a kegyelet ünnepe nek fényét nagyban emelte. Mondanunk sem kell, hogy a felköszöntések sora a negyedik fogásnál kezdetét vévén Spillenbergről József, Fodor Sándor, Szentléleki Géza, Nemthy József, Elek Sándor, és Farkas urak felköszöntőiben az ünnepeket és kedves családját a jó kívánatok és áldások egész áradatában részesültek.

Az ünnepély, miután a fiatal gróf 4 órakor bucsut vett, csak késő este ért véget.

Rosznáky Gyula.

Különfélék.

(Közgyűlés.) A megyei gazdasági egyesület f. hó 8-án tartotta meg közgyűlését a megyeház nagy termében, mintegy 200 tagnak részvétele mellett. A megye notabilitásai s előkelőségei ezek között szép számmal voltak képviselve. Ott láttuk gróf Andrássy Manó elnökön kívül Molnár István főispánt, gróf Sztáray Antal, gr. Andrássy Géza, br. Balassa István, Mailath József, Lónyay Ödön stb. urakat, többeket képviselőink közül, s egyáltalán a megye előkelő birtokosainak nagy részét, ugyancsak a kisebb gazdaosztály kiválóbbjait. Az elnöki tisztet gróf Andrássy Manó személyesen vezette, kit ez alkalomból Viczmány Ödön üdvözölt az egyesületnévén úgy is mint ünnepeket jubilánst, mert éppen 25 éve annak, hogy Zemplénmegye gazdasági egyesületének elnökségét a nemes gróf viseli. A közgyűlés, hálóját s elismerését az elnök írást érdemeivel szemben, jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta. Ezután a közgyűlésre kitűzött ügyek nyertek elintéztést; és pedig: elfogadták a hitelszövetkezeti alapszabályokat, elhatározták a terebesi országos lóvásár, a közös csikólegelő létesítését, az egyesület képviseletét az országos kiállításon. Elhatározták továbbá egy méhészeti szakosztály megalakítását, a dohánytermelés ügyben felirat intézését, meggátolni filloxeramentes amerikai szőlőknek a Hegyaljára való behozatalát, szőlőhegyrendőri szabályzat kidolgozását, a borhamisítás megállítását s végül felkérni határozta a miniszteriumot a boralkuszdíjak szabályozására javaslatot tenni. A gazdasági kátéra beérkezett hat pályamű közül egységes felevél meg a kívánalmaknak, a díjat egynek sem ítélték oda.

(Választókerületünk) országgyűlési képviselője: Molnár Viktor a megyei közgyűlés folyamata alatt körünkben időzött. A bizottsági közgyűlésen előfordult fontos ügyek szolgáltatták őt hozzánk s ezek között különösen az itteni gymnázium ügye, melynek 8 osztályra való emelése legégetőbb kérdéseink egyikét képezi ez idő szerint. Képviselőnk ez ügyben behatárolt értekezett itt a kegyesrendiek főnökével s miután a helyiség kérdésének nehézségein tustek, azon reményének adott kifejezést: hogy e fontos, S.-a.-Uj hely felvirágzására lényegesen befolyó kulturális ügy, egy, legfeljebb két év alatt kívánt megoldást nyerni. Mi, a város, illetve a megye nevében előre is köszönetünket fejezzük ki a t. képviselő urnak nemes buzgalmaért, melyel e közművelődési kérdés megoldásában fáradozik s kívánjuk, hogy törekvéseit siker koronázza, melyel magának bizonyára a legmaradandóbb emlékoszlopot állítja fel.

(A helybeli dalárda) műkedvelői előadással egybekötött dalestélyt a mult szerdán, a kedvetlen, esős idő daczára is szép számú intelligens közönség, melynek tekintélyes részét a gazdasági, és a megyei közgyűlésre besereglett vidékiek képezték, nézte végig. A dalárda által előadott darabokat a hallgatóság tetszéssel fogadta, megtapsolta s a tagokat többször zajosan hívta ki. A műkedvelők által előadott vigjáték is több derült perczet szerzett a közönségnek, bár ez a darab elkezdésénél történt kesedelem miatt már-már türelmét veszítette, s ez volt oka hogy többen, mielőtt az estély programja teljesen lebonyolódott volna, eltávoztak a színházból. A műkedvelők több-kevesebb szerencsével, helyt állottak s ha nem jegyezhetjük is fel az előadásról a legjobbat: oka az, mert a szerepkört műkedvelőknek előleges nagyobb iskola s képezés nélkül meghatározni nem könnyű dolog, ezen megállapítás hiányában aztán a beosztás gyakran az előadás és a műlével rovasára üthet ki. A működő tagok sok tapsot s Chyzer Irma és Hunyor Anna kisasszonyok gyönyörű virágcsokrokat kaptak, s ezek között kettőt a dalárdától köszönet jeléül, hogy között estélyen közreműködni szivesek voltak. Tetésben részesült Virágh József ur szavalata is. Szavaló Jókai „Munkácsi rab“ című költeményét hatáson adta elő. A bruttó-bevétel — mint halljuk — mintegy 250 forint. Ez alkalomból nem mulaszthatjuk el fölemlíteni, hogy miután nem mulaszthatjuk el fölemlíteni, hogy miután kilátásunk van rá, hogy rövid időn Krencsányi szintársulata érkezik körünkbe: a szinpadai készü lékeket s általában véve a színházat nem ártana egy kissé rendbe szedni. A szinpadai készü meg vannak rongálva, ez volt oka — mint meg-

győződünk róla — annak is, hogy a műkedvelői előadás megkezdése oly bosszantó lassúsággal járt. A közönség is panaszkodott: a páholyajtók nagyon mizerabilis állapotban vannak, egyik kifelé, másik befelé, harmadik meg sem nyílik. Mindezeknek kijavítását ajánljuk a képviselő-testület figyelmébe.

(A megyei háziipar terjesztő egyesület) és S.-a.-Ujhely város lelkes hölgyei közbenjárása folytán az ezelőtt hat évvel felállított női háziipar tanoda közelebb fényes bizonyítékot adott életképességéről; ugyanis az országos kiállításra küldendő tárgyakat mult hó 19-én a megyeház kistermében közszemlére tette ki. A kellő csinnal és izlésteljes változatossággal kiállított női munkák a szemlére kellemes hatást gyakoroltak. A kézi munkák közül kiemeljük a következőket: Balogh Gizellától fehér selyem gyermek felöltő; Bánkövy Bertától pointlace zsebkendő és kék plüsch arannyal himzett kerevet párna; Boldizsár Erzsébettől himzett hálórekli; Föti Annától horgolt gallér és kézelő; Gotvald Klementintől gyermekrekli, fejkötő és fehér gyermek ruha; Jordán Máriától kötött gyermek ruha; Kossuth Ilonától színes himzésű kék bársony selyem gyermek ruha; Krafcsik Ilonától horgolt gyermek takaró; Komendovits Máriától pointlace csipke; Kraliczky Máriától horgolt fejkötő és rekli; Mandula Máriától bölcsőpaplan, lepedő és párnahaj velencei himzéssel; Nickl Annától fésülködő köpeny és pointlace zsebkendő; Olchváry Annától himzett zsebkendő; Petrik Gizellától himzett ing; Tokár Ilonától pointlace zsebkendő, stb. A meg szemlélt tárgyakból meggyőződünk, hogy női háziipar tanodánk vezetése ügyes és szakkavatott kezbe van letéve s hogy Thuránszky Irma tanítónő a benne helyezett bizalomnak minden tekintetben dicseretre méltóan megfelelt.

(A kivándorlási mánia) leltésére szolgáló következő sorokat vettük Zemplénmegye egyik Amerikában élő szülöttjétől: „Duryen, márczius 25. 1885. Tisztelt szerkesztő ur. A kivándorlók statisztikáját ha figyelmesen átnézzük, meggyőződhetünk, hogy minden megyéből átlag a mult évihez képest csökkent a kivándorlás, csak Zemplénből mondhatni tódul ide a nép. Eleinte csupán a felsőbb vidékiek u. m. a homonnai, sztrypkói, varannói, de most már a bodrogközi, hegyaljai, s leginkább a nagymihályi és gálszécsi kerületbeliek tódulnak az annyira elhíresztelt Eldorádba. És ez igen sajnós jelenség, de sajnósab az, hogy a jólét és gazdagság után vagy kivándorló, mihelyt hajóját elhagyja, legott kijózanodik a kivándorlás mámorából; mert nem hogy megélhetésére szükséges munkát nem kap, de még felül rá az ide valók és régebb kivándorlóktól valósággal üdöztetik. Egy pár év alatt is nagyot fordult a világ kereke, s Amerika sem az többé ami volt; még a kitaró küzdéshez szokott benszülöttek is alig tudnak munkához jutni, annál kevésbé az idegenek, a kik fölött napról-napra mindinkább elborul az ég. A munkaadók minduntalan összebb vonják vitorláikat s ezzel a munkásokat strikolásra kényszerítik, ugyannyira, hogy mostani időben, biztosan mondhatni: miszerint az amerikai munkásoknak 1/4 része strikol, 1/4 része pedig munka hiányában valóságos kegyelem kenyérre szorul. Mindebből láthatja szerkesztő ur, hogy mily arkádiai állapot várja itt a kivándorlót, s becses lapja a részben is üdvös missziót teljesít, ha a kivándorlás nyomorait koronként feltárva, a szegény népet visszartartani igyekszik a kivándorlástól, mely most már valóban legtöbbször gyászos véget érő kalandos vállalatá fajult. Honfui üdvözlettel: Ujfalussy Ödön.“

(Derek mozdonyvezető.) Szalai József hosszú, lázi lakos, különben s.-a.-ujhelyi gyári munkás, az ünnepek előtt testvére látogatása végett V.-Ardóra járván, onnét ünnep szombatján hazafelé indult s mint afféle „vasuti munkásnak“ —nak a pályadőrök megengedték, hogy a pályavonalon haladhasson Ujhely felé. Amde Szalai József mód nélkül kibőjtölte magát a nagy-héten, mindennek daczára olyan jól esett neki az ardói sligovicza, mint akár Ferke cigányoknak az Ur asztalánál a „sentelt bor“, és mivel hogy jól esett, jól is lakott véle s midőn utra kélt, meglehetősen pityókos állapotban vala, ugyannyira, hogy midőn már az Ujhelyhez legközelebb eső órházhoz ért, tánczolni kezdett vele a világ s eszméletlenül zuhant a vágányok közzé. Estve felé volt már az idő s a 61 számú teher-vonat éppen Patak felé indult, midőn ez történt. A mozdony-vezető észrevévé, hogy a vasutit töltésen fekvő alak az adott jelekre sem mozdul, a mint a vonatot sikerült meglátnia, bátor elszántsággal ugrott le s előre futva, Szalai Józsefet a vágányok közül kivonszolta, s elhelyezvén egy kocsiba, beszállította Patakra, hol a biztos halál torkában volt ember a hatóságának átadatott. Ez esetből Szalai József azt a tanulságot meritheti, hogy vagy nem bőjtöl többet, vagy ha bőjtöl — békét hagy a palinkának. A derek mozdonyvezető előtt pedig mindig kalapot emelhet.

(Eljegyzés.) Somogyi Gyula árvaszéki iratárnok ma egy hete jegyezte el Hidegkői Rózsa kisasszonyt, Hidegkői János szép leányát.

(Áthelyezés.) Wurda Józsefet, az itteni vasuti gyártelep sok szakismerettel bíró főmérnökét sajnálatunkra az igazgatóság Budapestre helyezte át. Wurda ur a vasut megnyitától folytonosan az itteni gyártelepnél működött és nagy részben buzgalommal párosult szakértelmének köszönhető, hogy a gyár oly rövid idő alatt a kívánt niveaura emelkedett. Mondják, hogy áthelyezése bizonyos intriguá folytán következett be, mely régóta üzi itt játékait a magyar elemnek még a gyár munkások körében is annyiszor felpanaszolt háttérbe tolásával. Ezt az abnormis állapotot végre is meg kell itt szüntetni, mely míg egyrészt mélyen sérti a magyarság közérzetét, másrészt magának a vasutársaság üzleti érdekeinek sem válhatik valami nagy előnyére.

(Jubileum.) Kostein Ferencz kassai kir. törvényészéki fogház felügyelő, ki első honosította meg az itteni fogházban a rabmunkát s mint ilyen kiváló érdemeket szerzett, — f. hó 1-én tartotta Kassán szolgálati idejének 40 éves jubileumát.

(A lótenyésztők figyelmébe.) A m. kir. 5 honvéd huszárezred loállományának kiegészítése céljából ezen ezred pótlóvázó bizottsága által folyó évi aprilis hó 19-én Töke-Terebesen a közszeg házánál, 21-én S.-a.-Ujhelyben a honvéd lakatnyában pótlóvázó fognak vásároltatni. A lovaknak tökéletesen egészségeseknek, jól tápláltaknak és teljesen hibátlanoknak kell lenni, magasságuk 155—166 centimeter, koruk 5 és 8 év körül legyen; lovak melyek ezen követelményeknek meg nem felelnek, nem fognak bevétetni. Az ár a ló minőségéhez képest, alku szerint 200 egész 300 forintig állapítatik meg, mely vételár a lólevél bemutatása után a helyszínen fog kifizetett. Felhivatnak a lótenyésztők és lótulajdonosok, hogy miután ezen pótlóvázásnál lovaikat sokkal jobban értékesíthetik mint bármely más alkalommal, annalfogva eladó lovaiknak minél tömegesebb előállítására, saját érdekében törekedjenek.

(A sötétség országa.) Melyik volna ez, ha nem Ujhely — éjnek idején? Hát bizony skandalózus nálunk a világítás. Arról nem szólnok, hogy hány lámpa van fölállítva, amennyi van, annyi van: ebben már meg kell nyugodnunk; hanem hogy a lámpák oly infamiter kitványul pislognak, ezt már nem nézhetjük be h u n y t s z e m m e l. De sokszor még ezzel a hitvány világítással is „spárol“ a tisztelt lámpagyújtogató. Egy némely utcába nyolcz óra előtt, pedig hét után mindjárt sötét van, a Herkópáternak sem gyújtja meg a lámpákat, jó, hogy ha még akkor is megteszi. De olyan utca is van, meg is nevezhetjük, a Papsor ez, melynek kellő közepén a lámpaoszlop fenekestől fel van fordulva — minek is állana? paradénak, vagy hogy valaki, magát rá — felkösse? Több világosságot azért, hogy jobban lehessen látni a — sötétben.

(Az iparostanonczok) iskoláztatására vonatkozólag egy helybeli iparos hosszabb cikket küldött be hozzánk, melyet, mint különben is későn érkezett, egész terjedelmében nem adhatunk, csakis a tulajdonképeni lényegét mondjuk el röviden, Czikkiró azon kezdi, hogy az iparosoknak legnagyobb része csak most veszi észre az új ipartörvénynek a tanonczok iskoláztatására vonatkozó szigorát, most, a midőn a mulasztott órákért kiszabott pénzbírságokat az iparhatóság kérelhetlenül hajta befelé. Egyébiránt cikkiró ezért nem jajdul fel, sőt az iparhatóságnak e részbeni tevékenységét elismeréssel látja; azonban a bírságolást illetőleg némi módosításokat vélne jónak. Elmondja ugyanis: hogy a törvénynek ez iránybani szigorja az iparosoztálnak azt a részét sújtja, mely a törvény intézkedését tart karokkal fogadta. Mert a számbavehető iparosok mind jaratják tanonczkaikat iskolába; ellenben igen sokan elvonják s az iparhatóság előtt tanonczkaik nevét elhallgatják, az ilyenek nagyon természetesen, nem bírságolhatók s így a törvény szigorát nem is érezhetik. Czikkiró szükségesnek látja, hogy az ilyen iparosokkal szemben az iparhatóság a legszigorubb eljárást követné. Felszólal ezután a bírságok behajtásának, illetve kivetésének „mikéntje“ ellen; mert itt a tanonczok által mulasztott órák, ha a mester igazolja, — betegség esetén kívül — tekintetbe nem veszik. „Mi volna hát jobb? ugymond: A mulasztott órák igazolásától felmenteni az iparosokat, vagy pedig a tanonczok által mulasztott órákat az iskola választmánya előtt is, az iparhatóság előtt is igazolni.“ Sokszor megtörténik — mondja tovább — hogy az iparos tanonczát elküldi az iskolába s az elköborol másfelé, miről az iparos mit sem tud s a bírság, nagyon természetesen, az ilyen mulasztott óráért is az ő nyakába zudul. Mindezekből kifolyólag igen kívánatosnak tartja cikkiró az ipariskola ügykezelésének gyökeres módosítását. Mi pedig azt tartjuk kívánatosnak, hogy értelmebb iparosaink e tárgyhöz szóljanak hozzá; lapunkban az eszmecserének szivesen nyitunk tért.

(Gyermek műkedvelők.) Varannóról írják lapunknak: F. hó 7-én Varannón, a tanítói kar által rendezett jótékonycélú gyermek szinelőadás

kitünően sikerült, mely bizonyosága a tanítói kar jeles képzettségének, fáradozásainak s áldozatkészségének. Az előadás magyar nyelven folyt s öröm volt hallani a tót és német gyermekek ajkairól hazánk csengő nyelvét; öröm volt nézni a szülők arcán a megelégedést gyermekeik haladásáról. 10 éve annak, hogy e város iskolája még tót volt: nem csak nyelve, de szelleme is, s ma már mindenfelé hangzik a szép magyar szó. A kis műkedvelők szépen előadott összjátékukért sok tapsban részesültek, de sikerültnek mondható az előadás anyagilag is, mert a hosszú bójt után a vidék intelligenciája itt adott egymásnak találkat. Ott láttuk: Báro Balassa Istvánt s családját; Füzes-séry György szolgabíró s családját; továbbá: Malonyay Róza, Hunyor Emma, Antalóczy Margit, Cibur Gizella, Davidovits Szidónia, Gracza Berta és Erzsi, Guzcó Emilia, Mózer Annácska (Igló), Kiss Anna és Margit (Sáros), Gaál Mariska stb. urhölgyeket.

(A városunkban) állomásozó dísás katonaság e hó 15-én délben fog megérkezni. Az elszállásolás ellen sok a panasz és nem csekély az ingerültség. De végre is addig tűrni kell ezt a lakosságnak, míg a dolog kedvezőbb fordulatot vesz s hiszszük, hogy a városi hatóság mielőbb intézkedni fog s mindent elkövet, hogy az a mi eleinte tehernek látszik, később ne tekintessék annak s a város közönsége által mindinkább elviselhető legyen.

(Az időjárás) meglehetősen aprilisi. Napjában ötször-hatszor is változik, egyik órában kisüt a nap, másikban zuhog az eső. Tegnap délután plane: jéggel vegyes zápor ömlött alá. Egyéb-iránt a természet erősen fejlődik s ha meleg napok következnek, pár hét alatt az egész vidék gyönyörű tavaszi panorámaként fog elélni táruelni.

Magas jutalék mellett, rövid próbaidő után pedig fizetéssel, egy jó bizonyítványokkal ellátott szorgalmas férfi, szükséges házieszköz elárúsítása czéljából, mint városi ügynök azonnal kaphat állást. Bővebben e lap kiadóhivatalában.

Irodalom.

„Az Ország-Világ” 14-ik (husvét) száma rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. Elég felsorolnunk a közlemények címét, hogy a közönség lássa e kitünő képes lap lépéstől-lépésre való emelkedését a külföldi legkiválóbb képes lap színvonalához. A közlemények következők: „A feltámadás ünnepe”, Benedek Elektől. „A koldus”, Jakab Odón gyönyörű költeménye. „Bojtor Kamill utazása”, humoros elbeszélés Rákosi Viktortól. „A falu urai” regény Tolnai Lajostól. „A toll”, Roboz Istvántól, „Lancelot és Ginevra”, Tennyson költeménye, Csukási József kitünő fordításában. „Egy angol könyv Magyarországról” (eredeti levél Londonból) T. N.-tól. „A művész világból” életkép, Jessontól, Sámi Lászlóné fordításában. „Háború-krónika” Szokolay Kornéltól. „Csevegés a divatról” Mariettától, és a hét története Székely Huszártól. A művészi kivitelű képek közül megemlíjük Mak Gabriel festményét: Jézus feltámaszja Jairus leánykáját; Gregus Imre „Künn a ménes, künn a puszta” című festményét, a „Husvét hangulat” és „Fiatal özvegy” stb. címűeket, az utóbbi Hirt Páltól. Végül a gazdag és változatos rovatok: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, nők világa, könyvpiac, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, rejtvények. — Az „Ország-Világ” előfizetési ára január—decemberre 10 forint, január—júniusra 5 ft, április—júniusra 2 ft 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvén-társasághoz küldendők, gránátos-utca 6-ik szám.

Igen tisztelt olvasóink! Mindenek előtt szives elnézését és bocsánatát kell kérnünk, hogy a füzetek küldésével egy kissé késünk, — de amint az idezárt 19-ik füzetből láthatja, a késedelem igent, olvasóink érdekében történt, a mennyiben az előbbi füzetekhez képest hasonlíthatatlanul finomabb papíron, tisztább és olvashatóbb betűkkel van nyomtatva; szóval mi, hogy t. olvasóink szives pártolását megháláljuk nem kimeltük az áldozatot melyet ezen hasonlíthatatlanul jobb és kitünőbb kiállítás maga usán von. E hó 15-ére járó 20-ik füzet pár nap múlva szintén szét küldetik, úgy hogy a február 1-ére járó 21-ik füzet már a rendes időre fog megjelenni — azontul pedig a füzetek ugyan ily szép kiállításban, terjedelemben (5-ívben füzetenként) mint eddig, de pontosabban küldetnek meg. A változónál még arra is tekintettel voltunk, hogy a bekötésnél ezen finomabb kiállítás rész mely a VII. kötettel kezdődik külön bekötési táblába jöhessen. A Gyémánt királyhoz 3 bekötési tábla készül: Az I-öbe jön 1—9 füzet vagyis 1. 2. 3. kötet, — a II-ikba jön 10—18 füzet vagyis 4. 5. 6. kötet, a III-ik táblába jön a 19—26 füzet vagyis a 7. 8. 9. kötet. Tehát ez utóbbi 7. 8. 9. kötet már a finomabb kiállítás munkát fogja magában foglalni. A ki tehát a „Gyémánt király”-hoz annak megjelente után a 3 bekötési táblát finom angol vörös, vagy barna vászonban és gazdag háttaranyozással birni óhajtja, tisztelettel kérjük, legyen szives arra magát előjegyeztenni. — A három bekötési tábla ára, a legszebb kiállításban, melybe a „Gyémánt király” összes 1—26 vagy 28 füzete elfér, 1 ft lesz. Nagy becüs és hazafias pártolását továbbra is kérve vagyunk kitünő tisztelettel Budapesten, 1885. Január hó (Stáció-utca 31. sz.) Fülöp György az „Olvasókör” szerkesztője Fülöp Györgyné sz. Kormányos Róza az „Olvasókör” kiadója.

CSARNOK.

A szudániak.

Elvégre hát eljutottunk oda, hogy nem kell sem Stanley és Livingstone fáradozomait átelnünk, sem iszonyu összegeket reszkiroznunk, még is megláthatjuk keletet. Csak egy rövid séta a városligetbe, 30 krajczár a zsebbe, s megvan az egész. Mert mos itt van kelet. Félmeztelen emberek hóféhér, akarom mondani koromfekete

vállakkal sütkéreznek itten a gypesedni kezdő téren; asszonyok keleties öltözetben ülnek; tevék magok alá szedett lábakkal kerdőznek. A kép olyan, mint Timbuktu égető piacán egy karavánsereglet. Afrikában, az aequator alatt képzelet magát az ember, csak az éles muszka szellő, a fák tar gallyainak összekoczdása és az osztrák-magyar államvaspálya gépeinek velőtrázó futtye juttatja eszébe, hogy a városliget porondján sétál.

A karaván személyzete között kétségkívül legérdekesebb Ali Batram, a herczeg. Nincs ugyan hétágu koronája, hanem van e helyett három pamatba omló bozontos üstöke, mely egy hatalmas fa-tüvel van kedélyesen keresztül döfve. Nincsen hegyes orru cipője sem, csak „mezitlábja”. De ez aztán feketébb, mint a legelső orosz-bagaria. Neve sincs a gothai almanachban, csak a kerepesuti plakátokon. Mindamellet ő fensége mégis igen nevezetes ember. Hasonlítható e tekintetben Andrásyhoz, mert ő herczegsége is függött már „in effigie”. Csakhogy ő rá nem fog többé mosolyogni Fortuna Isten-asszonya. Annak „lütte” a Zaharán. Ő készítette hozzá a gyutacsot.

Hogy miért függött ő herczegsége, annak megvan a maga története.

Ali Batram ugyanis fegyvert fogott a Mahdi mellett. 17000 meztlábost vezetett a csatárré. Győzött is, de változatosság kedvéért meg is veretett. Ennek aztán az lett a következménye, hogy fogságba került. De — mily bámulatos hősi tett — megszökött. In Corpore naturale akarták szögge akasztani, így csak képe jutott oda. Azonban nem úgy tett, mint Márius; nem Kárhágó romjaira ment keservét kisírni, hanem az állatok közé. Most itt ábrándozik az emberi sors változóságán. Komoran ül a sivatag herosa; körülötte dárdák, vizilő-bőrből készült pajzsok heverésznek, hősi vitézségének mindmennyi emlékeztető jelei. Látszik tekintetén, hogy nincs kibékülve végzetével. Még környezetének monoton ugrálása sem ingerli száját mosolyra. Hja! tempora mutantur. Csakhogy ő fensége nem igen lévén ismerős a diákszóval: ezzel sem vigasztalhatja magát.

Ő fensége nemcsak aggodalmas komolysága, hanem arcbőre által is elüt a töbitől. Nincsen oly fekete, mint környezete. Mig ellenben leányának a bájós Saidának fénylő az ábrázata, akár a legjobb salgótarjáni kőszén. Kötve hiszem, hogy nem más az édes apja. Hát haza milyen gondör? Mezey borbély uram nem volna képes fodoritójával ilyet aranyokért sem előteremteni.

A herczeg kisasszony különben felette kedélyes. Ez is mutatja, hogy nem apja leánya. A tisztesség és illedelem iránt pedig, a nélkül, hogy olvasta volna Kalocsa Róza reklamozott könyvét, oly finom érzelme van, hogy egy színésző bátran megirigyelhetné tőle. Ha hullámzó, fekete keble felé nyulsz — fület mutat. Nálunk az ily kebelmerényletnek egy biztató mosoly az ára.

De ha kíváncsi vagy, hogy orrakarikája miatt miként képes az ortisztitási processust véghezvinni, rögtön előveszi lepedőszerű szoknyájának végét, és... és — no de nem kell mindent elmondani.

A nők egész öltözete ebből a sávós lebernyéből áll. Ékszerök is csak a már említett orrakarika és az ujjakon lévő gyűrűk; de a minek vékájárt sem adnának a zálogházban semmit. Bizonyosan a hatalmas Albion valamelyik vakmerő fikájának ujjáról kerültek azok birtokukba.

Ily kevés ruházattal és piperével megelégedő nőket nálunk még a sátoros czigányok között sem lehet találni. Ezért aztán a szudánoknak három legitim feleségök is van. Olcsóság gondolják magokban, és házasodnak derűre, borura. Mily jó volna feleségül egy ilyen szudáni vadvirág egy 30 frtos megyei dijnoknak! Nem igaz?

Szabó Kálmán.

HIVATALOS RÉSZ.

3733. sz. *Zemplénmegye alispánjától.*

Valamennyi község előljárásiágának.

Nyomozás és eredmény esetén a legközelebbi honvédszállalj-parancsnoksághoz leendő beakisértetés végett az alábbi körözvény kiadatik. Kelt S. a.-Ujhely, 1885. márcz 23.

Matolai Etele,
alispán.

Másolat.

Szökevényi leírás az alább nevezett s 1885. márczius 9-án Kassáról megszökött honvédrol. Neve: Méri Sándor II. 3-ik honvéd zászlóaljbeli Csongrádmegyei, Hódmezővásárhely községbeli, 26 éves ref. földmives. Termete: 1:720 cm., haja: gesztenye, szeme: sárga; szemöldöke: gesztenye, orra: kicsi, szája: rendes; álla, arcza: kerek; mindkét lábán mérsékelt bütyök, beszél: magyarul.

Zemplénmegye alispánjától.

2573. szám.

A nmltságu m. kir. belügym. f. évi 10191. számú körrendeletét / a. masolatban a „Zemplén”-ben közhírré tétel végett kiadtam.

Kelt S. a.-Ujhely, 1885. márczius 14 én.

Matolai Etele,
alispán.

10191. szám.

Magyar kir. belügyminiszter.

Körrendelet.

A törvénytári alapról vezetett mult számú adások átvizsgálása alkalmával feltűnt, hogy az 1880. LIII. t. cz. alapján előállított hivatalos törvény és rendelet kiadványokból a nagy közönség számára szánt példányok nem nagy kelendőségnek örvendenek, és pedig főképp azon oknál fogva, mert a nagy közönség nincs kellőleg tájékozva az iránt, hogy a szóbanlevő hivatalos kiadványok, különösen a vidéken, hol szerezhetők be?

Mínthogy a magán kiadók által forgalomba hozott törvény és rendelet kiadványok a közhi-telességgel nem bírnak és így kívánatos, miszerint a nagyközönség is a belügyminiszterium hivatalos kiadványaival lássa el magát: felhívom a törvényhatóságot, hogy a legszélesb körben hozza köztudomásra, miszerint a törvények és rendeletek hivatalos kiadásai Budapesten ifj. Nagel Ottó főbizományosnál (Museum körút a nemzeti színház bérházában) ezen törvényhatóság területén pedig a Löwy A. féle s. a.-ujhelyi könyvkereskedésben kapható.

Figyelmeztetem azonban a törvényhatóságot arra hogy az 1880. LIII. t. cz. 3. §-a alapján szállított köteles példányok az illető közhatalosági közegek által jövőre nézve is az alispáni hivatal útján az eddigi eljárás és módozatok szerint lesznek beszerzendők illetőleg hogy az ugynevezett köteles példányok megrendelésénél az alispáni hivatal közvetítése mindenkor igénybe veendő.

Budapest 1885. évi február hó 21-én.

a miniszter helyett:
Beniczky,
államtitkár.

3588. szám.

Zemplénmegye alispánjától

Az alábbi m. kir. belügyminiszteri körrendelet tudomás és alkalmazkodás végett a megye közönségével közöltetik.

Kelt S. a.-Ujhely, 1885. márcz. 26.

Matolai Etele,
alispán.

9134. szám.

Magyar kir. belügyminiszter.

Körrendelet.

Az 1880. évi XXXVIII. t. cz. 1884. évi XXIX. XXX. és illetve XXXIX. t. czikkek értelmében az állam által átvett és fokozatosan beváltandó tiszavidéki, első erdélyi, báttaszék-, dombóvár zakányi- (duna-drávai) és illetve alföld-fiumei vasutársulatok részvényei a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett — de tizennegy napnál nem régebb napi árfolyam szerinti értékben, és soha névértéken felül. — üzleti biztosítékul és bánatpénzül is elfogadhatók.

Erről a törvényhatóságot a magy. kir. pénz ügyminiszter ur folyó évi február hó 15-ikén 72002/1884. szám alatti átírata alapján tudomás és megfelelő eljárás végett értesitem.

Budapesten, 1885. évi márczius hó 11-én.

Tisza.

3591. sz.

Zemplénmegye alispánjától.

Valamennyi járási szolgabíróknak és községi előljárároknak.

A földm., ipar-és keresk. magyar kir. miniszterium alábbi rendeletét tudomás és mihez tartás végett kiadom.

Kelt S. a.-Ujhely, 1885. márcz. 27-én.

Matolay Etele,
alispán.

14735. sz.

Földművelés-, ipar- s kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Ismételten panaszok érkezvén hozzám az iránt, hogy a felsőmagyarországi (árva-, turóc-és zólyom megyei) házalók üzletük gyakorlásában gátoltatnak.

Tekintettel arra, hogy e házalók kirakodhatási jogának kérdése tárgyalás alatt van, mult évi október hó 25-én 49.828. sz. a. kelt rendelettem kapcsán ujjolag értesitem a törvényhatóságot, hogy mindaddig míg az ez iránti tárgyalások befejezést nem nyernek és a törvényhatóság e tekintetben tölem utasítást nem nyer: a felső-magyarországi (árva-, turóc- és zólyom-megyei) házalók heti vásárokon, épügy mint azelőtt bármely áruval is háborítlanul megjelenhetnek, kirakodhatnak és árusíthatnak.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy alantás hatóságait kellő mihez tartás végett erről megfelelően értesitse.

Kelt Budapesten, 1885. évi márcz. hó 13.

Széchenyi.

Pályázati hirdetés.

Zemplénmegye nagy-mihályi járásban a málcza körjegyzői állomás, melyhez: Málcza, Márk, Petrik, Nézpest, Abcsa, N.-Ráska, Kis-Ráska és Hegyi községek tartoznak, néhai Fesztory Tivadar elhalálása folytán megüresedvén, annak választás útján leendő betöltésére ezzel pályázat nyitattik.

Ezen állomás 400 frt évi fizetés, 120 frt lakpénz és természetben kiszolgáltatandó fuvar járulékokból álló javadalommal van egybekötve.

Felhívtnak pályázni szándékozók, hogy minősítvényüket igazoló kérvényeiket alólirott szolgabírói hivatalhoz 1885. évi május hó 17-éig bezárólag annál inkább adják be, mert később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A körjegyző választása f. 1885. évi május 18-án délután 2 órakor Málczán a rk. iskola helyiségében fog eszközöltetni.

Nagy-Mihály, 1885. ápril 7.

Füzesséry Tamás
szolgabíró.

Árverési hirdetés.

Melynek erejénél fogva ezennel közhírré tétetik, miszerint a Weinberger Jakab-féle csódtömeg tulajdonát képező 700 öl tűzifa és mintegy 40,000 darab donga folyó évi ápril hó 20-án délelőtti 10 órakor Ungh megyébe kebelezett Nagy-Szelmenczhez tartozó Liget pusztán, továbbá mintegy 12,000 donga folyó évi ápril hó 21-én d. e. 10 órakor Zemplén megyebeli Battyán községében nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett eladatni fog.

S.-a.-Ujhely, 1885. ápril 3-án.

Ambrózy Nándor
tömegdönök.

Anyajuh eladás.

A tarnai uradalomban 350 egészséges anyajuh báránal eladó. Bővebb értesítést **Lepkowski Gábor** tisztól Tarnán u. p. Nagy-Mihály kaphatni.

TK. 509. sz.
1885.

Árverési hírdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fegyverneki Imre s társa végrehajtónak, Ternyk Józsefné Varga Mária végrehajtást szenvedő elleni 150 forint tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő T.-Hidvég község határában fekvő a t.-hidvégi 121. sz. tjkvben özvegy Ternyikné szül. Varga Mária tulajdonul felvett (260-262). hr. és 117. sor számú ház, udvar és kertből álló és arra 1049. hr. sz. szántóföld és legelőből álló telekkönyvi jószágtestre az árverést 315 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1885. évi ápril hó 29-ik napján délelőtti 10 órakor T.-Hidvég községéhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 31 ft 50 kr készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1. 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a szerencsi kir. bíróságnál mint tkönyvi hatóságnál 1885. évi február 13. napján.

Tóth Pápay Soma,
kir. aljbíró.

226. sz.
Vh. 1885.

Árverési hírdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Budapesti kir. kereskedelmi és váltó törvénycikk 6794/85. sz. végzésével Modern és Breiter budapesti kereskedői cég felperes részére Repárszki István s.-a.-ujhelyi lakos alperes ellen 217 frt 75 kr s. jár. erejéig elrendelt kielég. végrehajtást folytán nevezett alperestől S.-a.-Ujhelyben 1885. évi február 17-én lefoglalt s 542 frt 50 kr-ra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósa 1007/85. sz. kiküldött végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén vagyis S.-a.-Ujhelyben leendő megtartására határidőül 1885. évi április hó 14-ik napjának délutáni 3 órája tűzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt férfi ruhák és kelmék s egyéb különféle ingóságok az 1881. 60. t. cz. 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak egyuttal mindazok, akik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál az 1881. 60. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1885. évi április hó 5. napján.

Olehváry Béla,
bir. végrehajtó.

100. szám.
VK. 1885.

Árverési hírdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a királyhelmezi kir. járásbírósa 686/85. számú végzése által Klein Lébi javára Grünfeld Áron ellen 400 frt tőke, ennek 1885. évi február hó 12. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 60 frt 50 kr-ra perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtást alkalmával bíróság lefoglalt és 499 frt 59 kr-ra becsült bolti árucikk, tehén, szemes élet, üst, mozsár, gyertyatartó és ágyneműkből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 691/85. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis N.-Géresben leendő eszközölésére 885. év ápril. hó 15 napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiizetendő.

Kelt K.-Helmezen 1885-ik évi ápril. hó 1. napján.

Évva Károly,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetés.

A Szécsényi-téren két utcza szobából álló lakás melékhelyiségekkel együtt február 1-étől esetleg ápril 24-ik napjától bérbe vehető. Bővebb értesítést nyerhetni **Malártsik György** kereskedésében.

T.K. 2545. sz.
1884.

Árverési hírdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Gubányi Pál és neje Sulyószky Susánna végrehajtást szenvedő elleni 18 frt 39 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a tokaji kir. járásbírósa területén lévő E.-Bénye község határában fekvő az erdőbényei 90. sz. tjkvben 102. régi, 107. új hr. számú házra 330 frt, a 3331. régi, 3588. új hr. számú szőlőre 245 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi április hó 29-ik napjának délelőtti 9 órakor Erdő-Bénye városánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. járásbírósa mint tkvhatóságtól Tokajban 1884. évi szeptember hó 23. napján.

Sill Henrik,
kir. aljbíró.

133. sz.
1885.

Árverési hírdetmény.

Alólírt bir. végrehajtó közhírré teszi, hogy Hajts Jánosnak Führer szül. Békényi Ilona elleni 230 frt s jár. iránti ügyében a tokaji kir. járásbírósa f. évi 369. polg. sz. alatti végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak végrehajtást szenvedő lakásán E.-Bényén leendő megtartására 1885. évi ápril hó 18-ik napjának délutáni 3 órája tűzetik ki határidőül, midőn a bíróság lefoglalt 360 frt becsértékű 3 drb szüretelő kád, 3 drb borsajtó és 2 drb lóól álló ingóságok készpénz fizetés mellett becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Tokajban, 1885. április 6-án.
Fekete Zsigmond,
bir. végrehajtó.

Két pár kőre forgó vasból készült

malom-álvány,

az o.-liskai gőzmalomban eladó.

144. szám.
1885.

Árverési hírdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a királyhelmezi kir. járásbírósa 282/85. számú végzése által Kornfeld Jakab javára Beilos Borbála ellen 330 frt tőke, ennek 1884. év október hó 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 79 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtást alkalmával bíróság lefoglalt és 1245 frtba becsült szarvasmarhák és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 799/1885. szám kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Rad községben leendő eszközölésére 1885. év április hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek a becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiizetendő.

Kelt Királyhelmezen, 1885. évi ápril hó 1-és napján.

Évva Károly,
kir. bir. végrehajtó.

TK. 3527. sz.
1884.

Árverési hírdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak, Márkus Ábrahámné szül. Kovács Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 66 frt 65 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő Rátka község hajrában fekvő és a rátkai 268. sz. tjkvben végrehajtást szenvedő fél nevén álló 619. hr. sz. szőlőbirtokra az árverést 600 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1885. évi április hó 20-ik napján délután 3 órakor Rátka községénél megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 60 frtót készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy miniszter. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1884. évi novemb. hó 14-ik napján.

Tóth Pápay Soma,
kir. aljbíró.

TK. 517. sz.
1885.

Árverési hírdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mráz Antal szerencsi lakos végrehajtónak, Kádas Borbála Nagy Mihályné végrehajtást szenvedő elleni 30 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő Szerencs község határában fekvő a szerencsi 8. sz. tjkvben 1/3 részben az adós Kádas Borbála, 1/3-ad részben Kádas Julianna nem adós tkönyvi tulajdonos társa tulajdonul felvett 16-17. hr. sz. ház és kertből álló ingatlanra az 1881. LX. t. cz. 156. §-a értelmében az árverést 433 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1885. évi április hó 24-ik napján délelőtti 10 órakor szerencsi kir. tkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 43 frt 30 krt, készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen a kir. bíróságnál mint tkönyvi hatóságnál 1885. évi február hó 13-ik napján.

Tóth Pápay Soma,
kir. alj. bíró.